

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

“26” 03 2020 г.

№13

Ютазы муниципаль районы Советында хезмэтне саклау белән идарә итү системасы турында Нигезләмәне раслау хакында

Хезмэтне саклау буенча чараларны тормышка ашыру кысаларында Ютазы муниципаль районы Советы (алга таба – Совет), Россия Федерациясе Хезмэт кодексының X бүлеген, Россия Федерациясе Хезмэт һәм социаль яклау министрлыгының 19.08.2016 ел, № 438н "Хезмэтне саклау белән идарә итү системасы турында типовой нигезләмәне раслау турында"гы боерыгы таләпләренә ярашлы, карар бирәм:

1. Ютазы муниципаль районы Советында хезмэтне саклау белән идарә итү системасы турында нигезләмәне расларга һәм гамәлгә кертүгә.

2. Ютазы муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» челтәрендә Ютазы муниципаль районы Советында хезмэтне саклау белән идарә итү системасы турында Нигезләмә урнаштыруны оештырырга.

3. Әлегә күрсәтмәнең үтәлешен контрольдә тоту аппарат житәкчесе вазыйфаларын башкаручы Н.В.Майоровага йөкләнә.

Татарстан республикасы Ютазы муниципаль районы Башлыгы урынбасары

З. М. Әгълиева

**Ютазы муниципаль районы Советында
хезмэтне саклау белән идарә итү системасы турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге Нигезләмә (алга таба - Нигезләмә) хезмэтне саклау белән идарә итү системасының (алга таба - СУОТ) максатларын һәм принципларын, шулай ук Ютазы муниципаль районы Советында (алга таба - Башкарма комитет) хезмэт шартларын һәм хезмэтне саклауны яхшырту чараларын үткөрү тәртибен билгели.

1.2. СУОТларны норматив жайга салу.

1.2.1. Нигезләмә түбәндәге норматив хокукый актларны исәпкә алып һәм таләпләр нигезендә эшләнде:

- Россия Федерациясе Хезмэт кодексының X бүлеге (алга таба- РФ ХК);

- «Производства бәхетсезлек очрактарынан һәм һөнәри авырулардан мәжбүри социаль иминиятләштерү турында " 1998 елның 24 июлендәге 125-ФЗ номерлы Федераль закон;

- "Хезмэтне саклау белән идарә итү системасы турында типовой нигезләмәне раслау турында» Россия Федерациясе Хезмэт һәм социаль яклау министрлыгының 19.08.2016 ел, № 438н боерыгы;

- Хезмэтне саклау буенча комитет (комиссия) турында типлаштырылган Нигезләмә (Россия Хезмэт министрлыгының 24.06.2014 ел, № 412н боерыгы белән расланган);

- Россия Хезмэт министрлыгы һәм Россия Мәгариф министрлыгының 13.01.2003 ел, № 1/29 карары белән расланган) Хезмэтне саклау буенча укыту һәм оешма хезмәткәрләренең Хезмэтне саклау таләпләрен белүләрен тикшерү тәртибе;

- ГОСТ 12.0.230-2007 «Дәүләтара стандарт. Хезмэт куркынычсызлыгы стандартлары системасы. Хезмэтне саклау белән идарә итү системалары. Гомуми таләпләр»;

- СанПиН 2.2.2/2.4.1340-03 «Шәхси электрон-исәпләү машиналарына һәм эшне оештыруга гигиеник таләпләр»;

- СанПиН 2.2.4.3359-16 «Физик факторларга карата санитар-эпидемиологик таләпләр»;

1.2.2. СУОТта кулланыла торган башка норматив хокукый актлар турыдан-туры Нигезләмә текстында күрсәтелгән.

1.3. СУОТ яңын куркынычсызлыгы системасын һәм чараларын исәпкә

алып тормышка ашырыла.

1.4. Нигезләмә Советның структур бүлекчәләренә (бүлекләренә, секторларына), муниципаль хезмәткәрләргә һәм Совет хезмәткәрләренә кагыла.

1.5. Нигезләмәдә түбәндәге терминнар һәм аларның билгеләнешләре кулланыла:

Куркынычсыз хезмәт шартлары - эшләүче зарарлы һәм (яки) куркыныч производство факторларына йогынты ясаган очракта аларның йогынтысы билгеләнгән нормативлардан артмый торган хезмәт шартлары.

Зыянлы житештерү факторы - хезмәткәрнең йогынтысы аның авыруына китерергә мөмкин булган житештерү факторы.

Куркыныч производство факторы - хезмәткәрнең йогынтысы аның имгәнүенә китерергә мөмкин булган житештерү факторы.

Куркыныч вазгыять - эшләүчегә (эшләүчеләргә) куркыныч һәм зарарлы житештерү факторлары йогынты ясарга мөмкин булган вазгыять.

Хезмәтне саклау - хезмәт эшчәнлегенә процессында хезмәткәрләрнең тормышын һәм сәламәтлеген саклау системасы, ул үз эченә хокукый, социаль-икътисади, оештыру-техник, санитария-гигиена, дөвалау-профилактика, тернәкләндерү һәм башка чараларны ала.

Янгын куркынычсызлыгы - шәхеснең, милекнең, жәмгыятьнең һәм дәүләтнең янгыннардан сакланганлык торышы.

Эш урыны - хезмәткәр анда булырга тиеш булган яки аңа эше белән бәйле рәвештә килергә кирәк булган һәм ул анда турыдан -туры яки читтән эш бирүче контролендә торган урын.

Риск - зыян килү ихтималы һәм әлегә зыянның авырлыгы берлеге.

И с к ә р м ә :

СУОТ хезмәткәрләрнең сәламәтлегенә куркыныч һәм зарарлы факторлар китерүгә бәйле рискларны карый.

Хезмәт шартлары –хезмәт процессының эшченең эшкә сәләтлелегенә һәм сәламәтлегенә йогынты ясый торган факторларның жыелмасы.

2. Хезмәтне саклау өлкәсендә Советның сәясәте һәм максатлары.

2.1. РФ ТК 210 статьясын һәм ГОСТ 12.0.230-2007 ГОСТны исәпкә алып эшләнгән хезмәтне саклау өлкәсендәге сәясәт түбәндәге принципларда төзелә:

- 1) хезмәткәрләрнең тормышын һәм сәламәтлеген саклау **өстенлеге**;
- 2) хезмәт шартларының хезмәтне саклау буенча дәүләт норматив таләпләренә тулысынча туры килүенә омтылу;
- 3) СУОТ эшчәнлегенә һәм өзлексез камилләшүгә ярдәмдә һөнәри рискларны киметү;
- 4) Идарә эшчәнлеген тәмин итү буенча идарә итү карарларының хезмәт шартларына һәм саклауга йогынты аспектларын мәжбүри исәпкә алу;
- 5) бәхетсезлек очракларыннан һәм куркыныч хәлләрдән соң коррективлау гамәлләреннән соң хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту буенча кисәтү гамәлләре һәм профилактик чаралар приоритеты;
- 6) хезмәтне саклау мәсьәләләрендә социаль партнерлыкны тәмин итү;

7) һәр хезмәткәрнең компетенциясе дәрәжәсендә СУОТта катнашуы.

2.2. Хезмәтне саклау өлкәсендәге сәясәт Советның барлык дәрәжәләрендә дә хуплана һәм аның эшчәнлеген тәмин итү буенча оештыру-идарә карарларын эшлэгәндә исәпкә алына.

2.3. СУОТларны гамәлгә кертү һәм эшлätүнең төп максаты - Россия Федерациясе Конституциясенең 37 статьясын гамәлгә ашыру, аның нигезендә: "һәркем куркынычсызлык һәм гигиена таләпләренә җавап бирә торган шартларда хезмәткә хокуклы".

2.4. СУОТның ярдәмче максаты булып Совет эшчәнлегенә өчен тиешле оештыру-техник шартлар белән тәмин итүгә ярдәм итү тора.

2.5. Советта хезмәт шартлары һәм хезмәтне саклау торышының еллык индикаторлары билгеләнә (1 нче таблица):

1.	Бәхетсез очракларда зыян күргән хезмәткәрләр саны.	Юк
2.	Үлем белән тәмамланган бәхетсезлек очракларында зыян күргән хезмәткәрләр саны (чит затлар гаебе белән килеп чыккан очраклардан тыш).	Юк
3.	Совет биналарында һәм янәшәдәге территориядә имгәнү нәтижәсендә зыян күргән затлар саны.	Юк
4.	Бер хезмәткәргә хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту чараларына чыгымнар.	муниципаль идарә өлкәсе өчен билгеләнгән статистик күрсәткечләрдән ким түгел
5.	Хезмәткәрләрнең гомуми авыруы дәрәжәсе (производство булмаган травмаларны, йөклелек буенча отпусklarны, бала табу һәм бала тәрбияләү вакытыннан башка).	алдагы чор белән чагыштырганда үсеш булмау
6.	Куркыныч вазгыятьләр саны.	Юк

3. СУОТларның эшләвен тээмин итү.

Хезмэтне саклау өлкәсендә бурычларны бүлү.

3.1. Хезмәткәрләрнең компетенцияләрен, хокукларын, бурычларын (алга таба - функцияләрен) бүлү әлеге Нигезләмә, Советның башка локаль норматив актлары белән билгеләнә.

3.2. Район башлыгы тээмин итә:

- Советта хезмэтне саклау буенча гомуми идарәне;

- Совет хезмәткәрләренең вазыйфаи бурычларын үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартлар тудыруны,

- хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту чараларын финанслау һәм матди-техник яктан тээмин итүне;

- хезмәт шартларының һәм хезмәтне саклауның торышы турында мәгълүматны карауны, анализ нигезендә идарәче карарларын кабул итүне;

- СУОТларның локаль норматив актларын раслауны;

- бәхетсезлек очрақларын һәм һөнәри авыруларны тикшерү актларын раслауны;

- хезмәт шартларын тээмин итүне һәм хезмәтне саклау мәсьәләләре буенча Совет хезмәт коллективы белән хезмәттәшлекне, күмәк сөйләшүләр алып баруны;

- мондый хәлләр килеп чыкканда куркыныч һәм авария вазгыятләрен булдырмауны, хезмәткәрләрнең тормышын һәм сәламәтлеген саклау буенча чаралар күрүне.

3.3. Житәкче булмаганда, алда санап үтелгән вазифаларны район башлыгы урынбасары башкара.

3.4. Башкарма комитет житәкчесенең инфраструктура үсеше буенча урынбасары (киләшү буенча):

- Советта хезмәтне саклау буенча Комиссиянең рәис урынбасары буларак эшчәнлеген тээмин итә, хезмәтне саклау өлкәсендә Советның структур бүлекчәләре житәкчеләренең эшчәнлеген координацияли, структур бүлекчәләр житәкчеләреннән хезмәт шартларын бәяләү һәм хезмәтне саклау өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларны сората;

- хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклау мәсьәләләре буенча дәүләт һәм жәмәгать контроле органнары белән хезмәттәшлек итә;

- хезмәтне саклау торышы мәсьәләләре буенча дәүләт күзәтчелеге һәм контроль органнарында һәм башка оешмаларда Совет мәнфәгатьләрен тәкъдим итә һәм хезмәттәшлек итә;

- Министрлыкка, дәүләт күзәтчелеге һәм контроль органнарына, шулай ук профсоюз органнарына хезмәтне саклау мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирүне тээмин итә;

- гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тээмин итү буенча чаралар белән СУОТ чараларын бүлекләренең (секторларның) житәкчеләре белән үзара хезмәттәшлек аша интеграцияләүне тээмин итә;

- бәхетсезлек очрақларын, һөнәри авыруларны, хезмәтне саклау өлкәсендәге куркыныч хәлләрне тикшерүне координацияли, жиңел бәхетсезлек очрақларын тикшерү комиссиясен житәкли, шулай ук башка һәлакәтләргә тикшерү эшендә катнаша.

3.5. Гомуми бүлек начальнигы тээмин итә:

- структур бүлекчәләренең заявкаларын исәпкә алып, туры килү сертификатлары булган канцелярия һәм хужалык товарлары, кәгазь, мебель, оргтехника, инвентарь,

беренче ярдәм "аптечкалары" һәм тиешле сыйфаттагы башка матди ресурслар сатып алу һәм исәпкә алуны;

- Клининг, йөк төяү-бушату, санитар-профилактик эшләрдә катнашучы подрядчылар белән үзара хезмәттәшлек, Совет эшчәнлегендә катнашучы подрядчы хезмәткәрләрен хезмәтне саклау буенча кереш инструктажга жиберү, мондый эшләрне башкарганда хезмәткәрләрнең иминлеген тәмин итә торган чараларны планлаштыру һәм тормышка ашыру өчен жиберүне;

- Терәп кую баскычларын һәм стемьянкаларны структур бүлекчәләр гаризалары буенча исәпкә алу, саклау, куркынычсыз тоту һәм бирү, аларны эшләрне башлар алдыннан тикшереп чыгу (язмасыз).

3.6. Ютазы муниципаль районы «Үзәкләштерелгән бухгалтерия " МБУ житәкчесе (киләшү буенча) тәмин итә:

- производства бәхетсезлек очраklarыннан һәм һөнәри авырулардан хезмәткәрләрне мәжбүри социаль иминиятләштерүне;

- бухгалтерлык исәбе турындагы законнар, Советның локаль норматив актлары нигезендә хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту чыгымнарын тоту һәм исәпкә алу;

- Россия Хезмәт министрлыгының 10.12.2012 ел, № 580н боерыгы белән расланган Кагыйдәләргә туры китереп, хезмәткәрләрнең производства травматизмын һәм һөнәри авыруларын киметү буенча кисәтү чараларына Россия Федерациясе социаль иминият фонды акчаларыннан файдалану буенча документлар эзерләүне;

- производства бәхетсезлек очраklarыннан, һөнәри авырулардан, вакытлыча эшкә сәләтсезлектән һәм алар белән бәйлә чыгымнардан иминиятләштерү турында хисап төзү һәм билгеләнгән вакытка тапшыруны;

- бәхетсезлек очраklarында һәм һөнәри авыруларда зыян күрүчеләргә иминият буенча түләү өчен кирәкле документлар пакетын формалаштыруны.

3.7. Юридик бүлек башлыгы:

- хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы нормаларын һәм кагыйдәләрен үтәү буенча таләпләр булуны тәмин итү максатыннан подрядчылар белән төзелгән шартнамәләргә хокукый экспертиза үткәрә;

- СУОТ локаль актларын эзерләүдә һәм килештерүдә катнаша;

- дәүләт контроле һәм күзәтчелеге органнарының вазыйфай затлары тарафыннан советка карата тикшерүләрнең легитимлыгына һәм үткәрелгән тикшерүләр нәтижәләренә хокукый бәя бирә;

- Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 30.04.2009 ел, №141 боерыгы белән билгеләнгән форма буенча дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан үткәрелә торган юридик затларны тикшерүне исәпкә алу Журналы алып бара;

- хезмәтне саклау өлкәсендә СУОТларның локаль норматив актларын эшләүдә контрольлек итә һәм катнаша.

3.8. Кадрлар секторы мөдире:

- диспансерлаштыруны һәм башка медицина чараларын оештыра;

- хезмәт тәртибе кагыйдәләрен үтәүне, шул исәптән хатын-кызларның хезмәтен оештыруны контрольдә тоту;

- хезмәткәрләрне хезмәтне саклау өлкәсендә укутуны, квалификация күтәрүне,

киңәшмәләр, семинарларга жиберүне оештыра;

- хезмәт килешүен рәсмиләштергәндә кабул ителә торган хезмәткәрләрнең хезмәтне саклау буенча кереш инструктажга юллы;
- беркетмәләр алып бара, хезмәтне саклау Комиссиясе актларын рәсмиләштерә;
- хезмәтне саклау почмагын актуальләштерүне гамәлгә ашыра, яңа кабул ителә торган хезмәткәрләрнең хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы буенча кереш инструктажлар үтүләрен оештыра;
- хезмәтне саклау буенча җаваплы белгечнең гомуми функцияләрен башкара.

3.9. Структур бүлекчәләр житәкчеләре - бүлек башлыктары, сектор мөдирләре бүлекләрдә, секторларда хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы өчен җаваплы булып торалар һәм түбәндәгеләрне тәмин итәләр:

- **аерым** ярдәмче процессларда катнашучы хезмәткәрләргә һәм затларга хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы буенча беренчел, кабат, максатчан, планнан тыш инструктаж үткәрүне;
- куркынычсыз хезмәт шартлары һәм янғынга каршы режимны үтәүне;
- беркетелгән биналардан, офис оргтехникасыннан, шәхси компьютерлардан, инвентардан куркынычсыз файдалануны;
- хезмәт шартлары һәм хезмәтне саклау торышын оператив контрольдә тотуны, ачыкланган житешсезлекләргә бетерү буенча кирәкле чаралар күрүне;
- беренче ярдәм "аптечкаларын" тиешле дәрәжәдә тотуны;
- дәүләт контроле органнарының вазыйфалары затлары тарафыннан үткәрелә торган тикшерүләрдә шәхси катнашуны;
- хезмәт йөкләнеше һәм хезмәтне саклау таләпләрен исәпкә алып, хезмәткәрләрнең хезмәт һәм ял режимын оештыруны, шул исәптән ял итү, туклану һәм бүлмәләргә билләшү өчен билгеләнгән тәнәфесләргә үтәүне;
- хезмәткәрләрне СУОТның локаль норматив актлары белән таныштыруны; электр приборларын тиешенчә эксплуатацияләүне; тәнәфесләргә оештырганда санитар нормаларны үтәүне;
- куркыныч хәлләрне, янғыннарны һәм янғыннарны бетерү һәм локальләштерү буенча кирәкле һәм житәрлек чаралар күрүне, кичекмәстән район башлыгына (ул булмаганда – башлык урынбасарына) мондый хәлләр турында хәбәр итүне;
- бәхетсезлек очрагында зыян күрүчегә, кинәт авырган хезмәткәргә һәм кирәк булганда - аны медицина учреждениесенә китереп житкерү (озата бару) өчен турыдан-туры ярдәм күрсәтүне оештыруны.

3.10. Советның хезмәтне саклау буенча Комиссиясе регламентын.

3.11.1. Житәкчелек һәм хезмәткәрләрнең хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны тәмин итү, производствода жәрәхәтләнү очрактарын кисәтү, эшне камилләштерү буенча уртак гамәлләрен оештыру максатларында Советта хезмәтне саклау буенча Комиссия төзелә.

3.11.2 . Комиссия составына кертелә:

- район башлыгы - Комиссия рәйесе;
- инфраструктура үсеше буенча житәкче урынбасары - комиссия рәйесе урынбасары (киләштерү буенча);
- хезмәтне саклау өчен җаваплы белгеч (кадрлар секторы мөдире) - комиссия секретаре;

- Ютазы муниципаль районы «Үзәкләштерелгән бухгалтерия» муниципаль бюджет учреждениесе җитәкчесе - комиссия әгъзасы (киләшү буенча);

- юридик бүлек башлығы - комиссия әгъзасы.

Хезмәтне саклау буенча Комиссия даими әгъзаларның так саныннан (кимендә 5 кеше) тора. Хезмәтне саклау Комиссиясенең персонал составы район башлығы күрсәтмәсе белән билгеләнә. Хезмәтне саклау буенча Комиссиясе утырышларында, аның даими әгъзаларыннан тыш, Советның башка җитәкчеләре һәм хезмәткәрләре дә катнаша ала (кирәк булганда).

3.1.3. Хезмәтне саклау буенча Комиссия хезмәтне саклау турындагы законнарға һәм башка норматив хокукый актларға, судларның локаль норматив актларына таяна.

3.11.4. Хезмәтне саклау буенча Комиссия функцияләре:

- хезмәтне саклау өлкәсендә проблемаларны, закон бозуларны һәм туры килмәүләргә комплекслы тикшерү, хезмәт шартларын яхшыртуга һәм хезмәтне саклауга юнәлдерелгән тәкъдимнәр әзерләү һәм тормышка ашыру;

- бинаның миләкчесе һәм подрядчылар белән бинаны һәм бүлмәләргә карап тоту, техник хезмәт күрсәтү, периодик карап чыгу һәм контроль тикшерү, агымдагы ремонт мәсьәләләре буенча үзара хезмәттәшлек;

- электр челтәрләреннән, вентиляция һәм кондиционерлау системаларыннан, жылылык һәм су белән тәэмин итү системаларыннан файдаланганда проблемалар, кагыйдә бозулар һәм туры килмәү турында структур бүлекчәләрдән мәгълүмат җыю;

- хезмәтне саклау таләпләрен белүне тикшерү буенча комиссия сыйфатында хезмәткәрләргә белемнәрен тикшерү;

- эш урыннарында хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклау торышын, биналарны, бүлмәләргә һәм беркетелгән территорияләргә карап, планлы һәм җавап кайтаручы контроль;

- санитар-көнкүреш биналарының тиешле эксплуатациясен контрольдә тоту;

- хезмәткәрләргә хезмәтне саклауның торышы һәм хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту чаралары турында мәгълүмат бирү;

- бүлекчәләргә җитәкчеләргә һәм башка хезмәткәрләргә тыңлау, хезмәткәрләр тарафыннан хезмәтне саклау таләпләрен бозу турында дисциплинар җәза куллану өчен актлар төзү. Хезмәтне саклау комиссиясе функцияләргә гамәлгә ашыру комиссия рәисе һәм әгъзалары тарафыннан компетенция буенча тәэмин ителә.

3.11.5. Хезмәтне саклау комиссиясе коллегиаль тикшерүләргә яки утырышлар (кирәк булганда) рәвешендә эшчәнлекне оештыра. Хезмәтне саклау буенча комиссиянең 2/3тән да ким булмаган әгъзасы һәм рәисе (рәис урынбасары) булганда тикшерү (утырыш) легитим булып тора. Хезмәтне саклау буенча Комиссиянең эш нәтиҗәләргә беркетмә яки акт (вәзгыять буенча) рәсмиләштерелә һәм Комиссия рәисе – район башлығының конкрет йөкләмәләре белән үтәү өчен тиешле структур бүлекчәләргә җибәрелә.

3.12. Советның барлык хезмәткәрләргә дә бурычлы:

- хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту эшчәнлегендә катнашырга;

- билгеләнгән очрақларда мәҗбүри башлангыч һәм периодик медицина тикшерүләргә (тикшерүләргә) узарга;

- Совет милкенә сакчыл карарга;

- хезмәтне саклау буенча инструкцияләрдә һәм хезмәтне саклау буенча Совет хезмәткәрләргә өчен кагыйдәләрдә баян ителгән хезмәтне саклау таләпләрен үтәргә;

- куркыныч хэллэр, бэхетсезлек очраklары, янгыннар барлыкка килүгә китерергә мөмкин булган куркынычсызлык таләпләрен бозмаска;

- Совет янәшәсендәге территориядә һәм хезмәт командировкасында юл хәрәкәте кагыйдәләрен, күрсәтелә торган хезмәт транспортыннан файдалану кагыйдәләрен, электр приборларын куллану кагыйдәләрен үтәргә;

- эшли башлаганчы үз эш урынын оештыруны һәм оргтехника, инвентарьның төзеклеген тикшерергә, тормышларына һәм сәламәтлекләренә куркыныч янауы хокук бозулар булганда эшкә керешмәскә,

- эш урынын тәртиптә тотарга;

- югары житәкчегә кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә куркыныч тудыручы вәзгыять турында кичекмәстән хәбәр итәргә,

- һәр бэхетсезлек очрагы, үз сәламәтлегенә хәле начарлану турында, шул исәптән авыру яки кискен агулану билгеләре барлыкка килү турында;

- килеп чыккан куркыныч хәлләрне бетерү яки булдырмый калу буенча мөмкин булган чаралар күрергә.

4. Хезмәтне саклау өлкәсендә максатларга ирешүгә юнәлдерелгән СУОТ процедуралары

4.1. куркынычның беренчел анализы һәм рискларны бәяләү .

4.1.1. Советта персонал компьютерлар һәм оргтехника кулланып, хезмәткәрләрнең административ-идарә эшчәнлегә төп процесс булып тора.

4.1.2. Совет сәнәгать куркынычсызлыгы һәм житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендә лицензияләнергә тиешле эшчәнлекне тормышка ашырмый, электр энергетикасы субъекты булып тормый, техник жайланмалар, жылылык һәм электр жайланмалары милкендә юк, аларны эксплуатацияләү Ростехнадзор тарафыннан контрольдә тотыла.

4.1.3. Хезмәткәрләр өчен төп куркынычлар (куркыныч һәм мөмкин булган зыян дәрәжәсе буенча):

- 1) янгын чыгуы һәм үсеше мөмкинлегә белән бәйлә хәвеф-хәтәрләр;
- 2) хезмәт командировкаларында һәм хезмәт транспортыннан файдаланганда жәрәхәт;
- 3) территория һәм бина буенча хәрәкәт иткәндә егылу (таеп, абынып) ;
- 4) электр жайланмаларын ремонтлау вакытында электр тогы сугу;
- 5) сөяп куела торган баскычлардан һәм стремянкалардан эпизодик файдаланганда 1,8 метрга кадәр биеклектән егылып төшү;
- 6) аерым хезмәт шартлары, хезмәт нәтижәсе, кешеләр белән аралашу өчен жаваплылык югары булу белән бәйлә психоэмоциональ йөкләмәләр;
- 7) персонал компьютерлар белән эшләгәндә күзләр аруы;
- 8) салкын тию авырулары үсеше чорында кешеләрне кабул итү;
- 9) кәгазьнең кисеп яралый торган чите, төзелеш конструкцияләренең, канцелярия кирәк-яраклары, оргтехниканың һ. б. төзек булмаган өлешләре һ. б.;
- 10) кәрәзле телефоннарны эш вакытында кулланганда, электромагнит нурланыш;
- 11) микроклимат факторлары (һаваның температурасы, хәрәкәте тизлегә һәм дымлылыгы, шул исәптән кондиционерлау системалары эшендә);
- 12) хезмәт бүлмәләрендә тавыш (авазлар, телефоннар шылтыравы) ;

13) муен-жилкә өлешенә йөкләнеш, персонал ь компьютер белән эшлэгәндә аякларның уңайсыз урнашуы, «мышь» манипуляторы белән идарә итү буенча стереотиплы хәрәкәтләр;

14) башкалар.

4.2. Оптималь хезмәт һәм ял режимнарын тәмин итү процедурасы.

4.2.1. Хезмәткәрләрнең хезмәт һәм ял режимы Советның хезмәт тәртибе Кагыйдәләре белән билгеләнә.

4.2.2. Шәхси компьютерлардан файдалану белән шөгыйльләнүче хезмәткәрләр өчен ял итү һәм бүлмәләрне жилләтү өчен махсус тәнәфесләр бар. Тәнәфесләр вакытында СанПиН бәян ителгән методика буенча «физкультура минутлары» оештырыла 2.2.2/2.4.1340-03 к

4.2.3. Эш урыннарында һава температурасы СанПиН 2.2.4.3359-16 рөхсәт ителгәннән югарырак яки түбәнрәк булганда, мөмкин булган жылытудан яки суытудан саклау максатларында, эш урыннарында булу вакыты, хезмәт бурычларын, Россия Хезмәт министрлыгы һәм Роспотребнадзор рекомендацияләрен исәпкә алып, структур бүлекчәләр җитәкчеләре тарафыннан чикләнә.

4.3. Куркынычсыз хезмәт шартларын тәмин итү процедуралары.

4.3.1. Барлык бүлмәләрдә (помещения) дә булырга тиеш:

- төзек ишекләр, тәрәзәләр, төзелеш элементлары һәм конструкцияләр, инженерлык челтәрләре һәм коммуникацияләр, электр чыбыгы һәм яктыртыдыш;

- янғын куркынычсызлыгы нормаларына туры китереп, порошок һәм углекислоталы кул ут сүндергечләре (огнетушитель) белән комплектланырга;

- көн саен дымлы жыештыру буенча да ремонт булырга тиеш.

4.3.2. Бүлмәләрдә узу юллары уңайлы, хезмәткәрләрнең киём алыштыру мөмкинлеге, электр жылыту приборлары, суыткычлар урнаштыру, кайнар эчемлекләр кабул итү һәм хезмәткәрләрне тукландыру өчен махсус зоналар булу һәм аларны жиһазлау тәмин ителергә тиеш.

4.3.3. Бүлмәләрне жиһазлаганда тыела:

- электр гирляндалары элү;

- интерьерны эстетик бизәгәндә идән, картиналар, чәчәкләр һәм башка декоратив элементлар урнаштыру өчен куркыныч ысулларны куллану;

- инвентарь, жиһаз һ. б. ны беркетү яки терәү өчен тәрәзә һәм рамнарның төзелеш конструкцияләрен файдалану;

- розеткалар яки эш урыннары өстендә гөлләр куелган киштәләр урнаштыру;

- түшәмгә җәрәхәтләнү китереп чыгарырга мөмкин булган объектлар элү;

- янғын хәбәр итү системалары датчикларын, кондиционирлау системалары элементларын, шулай ук тәрәзәләргә, электр розеткаларына үтү юлын ябу;

- бүлмә элементлары конструкциясенә мөстәкыйль рәвештә үзгәрешләр кертү, шул исәптән чикләүче барьерлар ясау.

4.3.4. Эш урыннары тәмин итәргә тиеш:

- хезмәткәрнең тотрыклы халәтен һәм хәрәкәт ирегән ;

- оргтехниканы эргономик һәм куркынычсыз урнаштыруны;

- куркынычсыз һәм уңайлы хезмәт күрсәтүне һәм жыештыруны;

- микроклиматның тиешле шартларын;

- кирәкле табигый һәм ясалма яктыртылышны;

- куркынычсыз үтү юлын һәм тиз эвакуацияләү мөмкинлеген;
- эш урынын эксплуатацияләүгә бәйлә булмаган затларның куркынычсызлыгын (узу урыннары булуны, килүчеләр өчен билгеләнгән урындыклар булуын һ.б.).

4.3.5. Эш урыннары үзара урнашуы һәм торышы, бүлмәләр, узу юллары һәм коридорлар, баскыч читлекләре, идәннәр, түшәм, култыксалар һәм баскычлар, турникетларның үзара урнашуы һәм торышы хезмәткәрләренң куркынычсыз хәрәкәтен тәмин итәргә тиеш.

4.3.6. Санитар-көнкүреш бүлмәләре чисталыкта булырга, мәжбүри вентиляция, су белән тәмин итү һәм канализациянең төзөтү системалары файдаланырга, кәгазь сөлгеләр белән комплектланырга, юып төшерү чаралары һәм һаваны сафландыргыч чаралар белән жиһазландырылырга тиеш.

4.3.7. Тирә-як территория кешеләр һәм транспорт чаралары хәрәкәте иминлеген һәм уңайлылыгын тәмин итәргә тиеш. Хезмәткәрләренң шәхси транспорт чараларын Совет житәкчелеге белән килештереп, махсус билгеләнгән мәйданнарда урнаштыру мөмкин.

4.3.8. Бина тирәсендәге территория һәм бинага керү юлы чисталыкта булырга, боздан арындырылырга тиеш. Тәмәке тарту урыны янғын куркынычсызлыгы таләпләренә җавап бирергә тиеш.

4.3.9. Совет балансында булмаган жиһазларны, оргтехниканы, инвентарьны, шул исәптән хезмәткәрләренң шәхси милкен куллану рөхсәт ителми.

4.3.10. Шәхси компьютерлар һәм офис оргтехникасы тиеш:

- СанПиН 2.2.2/2.4.1340-03 нигезендә файдаланылырга;
- эксплуатация шартлары нигезендә файдаланылырга;
- сатып алу процессында тикшерелүче сертификат булуы;
- махсуслаштырылган оешмалар көче белән ремонтланырга.

4.3.11. Электр жиһазларын кулланганда янғынга каршы режим кагыйдәләре таләпләре нигезендә тыела:

а) изоляциядә күренеп торган житешсезлекләр булган электр үткәргечләренә һәм кабельләренә эксплуатацияләргә, розеткалар, сүндергечләр эксплуатацияләргә;

б) яктырткыч конструкциясе белән каралган япкычлары (рассеиватели) алынган яктырткычларны эксплуатацияләргә;

в) кайнардан саклау жайланмалары булмаган электр чәйнәкләрен һәм электр жылыту приборларыннан файдаланырга;

г) стандарт булмаган электр жылыту приборларын куллануырга;

к) электр челтәренә кертелгән электр жылыту приборларын, шулай ук башка көнкүреш электр приборларын, шул исәптән көтү режимында булган электр приборларын, тәүлек әйләнәсе эш режимында булырга мөмкин һәм (яки) булырга тиеш булган электр приборларыннан тыш, караучысыз калдырырга;

е) электроцитлар янында янучан матдәләр һәм материаллар урнаштырырга;

ж) вакытлы эшләр өчен билгеләнмәгән электр приборларын тукландыру өчен вакытлы электр үткәргечен, озынайткычлар (удлинительләр) кулланырга.

4.3.12. Эш вакыты тәмамланганнан соң дежур персонал булмаган биналарда электр жайланмаларын һәм электр приборларын, дежур яктыртудан, янғын саклау системаларыннан, шулай ук башка электротехник приборларыннан тыш, әгәр бу аларның функциональ билгеләнүенә бәйлә булса, янган килеш калдыру тыела.

4.3.13. Терәп куела торган баскычлар һәм стремянкалар түбәндәгечә булырга тиеш:

- кулланыр алдыннан жаваплы эшләр башкаручы тарафыннан тикшерелергә;
- коры биналарда һәм аларны очраклы механик зарарлау очрактары булган шартларда сакланьрга.

- 1,8 метрдан артмаган биеклектә генә кулланылырга;
- аларны эш вакытында хәрәкәт итү һәм ташлау мөмкинлеге тудырмый торган конструкциягә ия булырга, шома терәк өслекләрендә (паркет, металл, плитка, бетон) урнаштырганда, аслыкка (резина и башка шумый торган материалдан) ия булырга тиеш.

1,8 метрдан артык биеклектәге эшләр подрядчылар тарафыннан башкарыла.

4.3.14. Стеллажлар, шкафлар, эйбер саклау өчен киштәләр:

- эш барышында структур бүлекчәләр хезмәткәрләре һәм житәкчеләре тарафыннан даими рәвештә каралырга тиеш;

- тотрыклы булырга тиеш;

- артык тыгызланырга тиеш түгел, шул ук вакытта урнаштыру эшләренең уңайлылыгын һәм хезмәткәрләренең куркынычсыз хәрәкәтен тәмин итәргә тиеш;

- чыгып торган очлы өлешләре, ватылган пыяла һәм башка жәрәхәт ясый ала торган элементлар булырга тиеш түгел;

- чит эйберләрдән (гирляндалар, чәчәке вазалардан, буш тартмалардан һ.б.) азат булырга.

4.3.15. Подрядчыларның эшләрен оештырганда, Совет хезмәткәрләренең куркынычсызлыгы түбәндәге юллар белән тәмин ителергә тиеш:

- планлаштырыла торган эшләр турында мәгълүматны Совет хезмәткәрләренә житкерү;

- хезмәтне саклау критерийларын подрядчыларны сайлау процедурасына кертү (квалификация, танымлыктар һәм рөхсәт документлары, кулланыла торган материалларга сертификатлар һ. б.);

-Россия Хезмәт министрлыгының 01.06.2015 №336н боерыгы белән расланган төзелештә хезмәтне саклау кагыйдәләре нигезендә, Совет территориясендә төзү-монтаж һәм ремонт-төзелеш эшләрен башкаруга рөхсәт-актны рәсмиләштерү ;

- кереш (мәгълүмати) инструктаж юлы белән подрядчы эшчеләренә алда торган эшләргә карата кирәкле таләпләр турында хәбәр итү ;

- Совет хезмәткәрләренә алда торган эшләренең үзенчәлекләре һәм кирәкле саклык чаралары турында мәгълүмат бирү;

- эшләр координаторлары ягыннан Идарә хезмәткәрләренең иминлеген тәмин итә торган шартларның үтәлешен контрольдә тоту.

4.3.16. Нерв-психик йөкләнешне чикләү өчен эшчәнлекне оештырганда һәм тормышка ашырганда һөнәри этика нормаларын үтәү тәмин ителә.

4.4. Хезмәтне саклау буенча эзерлек процедурасы.

4.4.1. Барлык төр укуыту һәм хезмәтне саклау буенча инструктаж эш вакытында үткәрелә.

4.4.2. Эшкә кабул ителүче барлык затлар хезмәтне саклау буенча инструктаж уза, аны хезмәтне саклау өчен жаваплы хезмәткәр үткәрә. Кереш инструктаж тәмамланганнан соң, аның үзләштерелүенә телдән сораштыру уздырыла, бу Хезмәтне саклау буенча кереш инструктажны теркәү журналында рәсмиләштерелә (ГОСТ буенча ССБТ 12.0004-2015 формасы).

4.4.2. Подрядчыларның эшчеләре һәм Советның житештерү эшчәнлегендә

катнашучы башка оешмаларның командировкалы хезмәткәрләре, белем бирү учреждениеләре практикантлары хезмәтне саклау буенча кереш инструктажны (мәгълүмати инструктаж), кереш инструктажны теркәү Журналында рәсмиләштерелеп, уза.

4.4.3. Хезмәткәрләр белән, расланган темалар нигезендә, хезмәтне саклау буенча беренчел һәм кабат инструктажны бүлекләр (секторлар) башлыклары, әлеге бүлеккә житәкчелек итүче житәкче урынбасары, хезмәткәрләрне эшкә алганда һәм соңрак, үзләштерелгән материалны телдән тикшерү белән, беренчел, кабат, максатчан инструктажны теркәү журналларында язма белән, елга 2 тапкыр ешлыкта үткәрә. Инструктаж һәр хезмәткәр белән шәхсэн дә, төркем белән дә үткәрелә ала.

4.4.4. Эш урынында хезмәтне саклау буенча максатчан инструктаж расланган темалар яки башка координацияләүче эшләр (чаралар) житәкчесе нигезендә бүлек (сектор) башлыклары белән индивидуаль яки бер төркем хезмәткәрләр белән индивидуаль рәвештә үткәрелә һәм теркәлә:

- житәкчелек тарафыннан санкцияләнгән һәм вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле булган төрле хужалык эшләрен башкарганга (жиһазларны урнаштыру, биналарны тәртипкә китерү һ. б.);

- куркыныч вазгыятьләрне, табигий бәла-казалар нәтижәләрен бетергәндә;

- эш вакытында массакүләм чаралар үткәргәндә.

Хезмәтне саклау буенча максатчан инструктаж планлаштырылган эшләрне (чараларны) исәпкә алып, хезмәтне саклау буенча типовой инструкцияләрне, хезмәтне саклау кагыйдәләрен һәм башка материалларны кулланып үткәрелә. Структур бүлекчәләр житәкчеләре тарафыннан хезмәтне саклау буенча максатчан инструктаж үткәрү турында тиешле структур бүлекчәнең 12.0004-2015 ГОСТ буенча эш урынында инструктажны теркәү Журналында язмалар ясала.

4.4.5. Совет һәм аның структур бүлекчәләре житәкчеләрен, хезмәтне саклау комиссиясе әгъзаларын, хезмәтне саклау өчен җаваплы хезмәткәрне хезмәтне саклау буенча укыту эшкә кабул ителгәннән соң беренче ай дәвамында, алга таба - 3 елга кимендә бер тапкыр аккредитацияләнгән белем бирү оешмаларында гамәлгә ашырыла.

4.4.6. Башка хезмәткәрләрнең хезмәтне саклау буенча укулар Советта турыдан-туры, эшкә кабул ителгәннән соң беренче ай дәвамында махсус программа күләмендә, шулай ук үз-үзенә әзерләү, хезмәтне саклау өчен җаваплы хезмәткәр белән консультацияләр, корпоратив семинарлар һ. б. режимда чираттагы белемнәрне тикшерү алдыннан башкарыла.

4.4.7. Укулар тәмамланганнан соң, хезмәтне саклау буенча Комиссия утырышында хезмәткәрнең хезмәтне саклау таләпләрен белүен тикшерү рәхсәт ителә. Хезмәткәрләрнең хезмәтне саклау таләпләрен белүләрен тикшерү һәркем белән аерым үткәрелә. Хезмәтне саклау таләпләрен белүне тикшерү нәтижәләре беркетмә белән рәсмиләштерелә. Хезмәтне саклау таләпләрен белүләрен тикшерүне узган хезмәткәргә билгеләнгән форма буенча таныклык бирелә, ул турыдан-туры анда саклана.

4.4.8. Хезмәтне саклау таләпләре буенча чираттагы тикшерү шул ук тәртиптә 3 елга бер тапкырдан да ким булмаган ешлыкта үткәрелә, чираттан тышы - чираттан тыш тикшерү уздырылу вакытына карамастан:

- Татарстан Республикасы Дәүләт хезмәт инспекциясе инспекторы таләбе буенча;

- бәхетсезлек очрақларыннан соң, гаепле затларга, зыян күрүчеләргә, шулай ук хезмәтне саклау таләпләрен берничә тапкыр бозган хезмәткәргә карата;
- бу вазыйфада тәнәфес 1 елдан артык булганда.
- 4.5. Хезмәт шартларын бәяләүне оештыру һәм уздыру процедурасы.
- 4.5.1. Хезмәт шартларын махсус бәяләү (алга таба - СОУТ) 28.12.2013 ел, №426-ФЗ Федераль закон һәм Россия Хезмәт министрлығының 24.01.2014 ел, № 33н боерыгы белән расланган методика нигезендә хезмәт килешүләре төзелгән эш урыннарына карата Совет һәм аккредитацияләнгән оешма тарафыннан үткәрелә.
- 4.5.2. Хезмәтне саклау буенча Комиссия СОУТ уздырганда:
  - СОУТ үткәрү графигын һәм ул уздырылачак эш урыннары исемлеген, шундый ук мәгълүматларны күрсәтеп эшли;
  - эш урыннарын СОУТка әзерләүне, документларны, хронометражларны жыюны, СОУТ үткәрү буенча эшне координацияләүне һ. б. оештыра;
  - СОУТ үткәрүче экспертлар һәм сынау лабораториясе белән хезмәттәшлек итә;
  - СОУТ үткәрү турында Хисапка кул куя;
  - хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту чараларын гамәлгә ашырганда, шулай ук зарарлы хезмәт шартлары өчен компенсация, медицина тикшерүләре билгеләгәндә СОУТ нәтижәләрен исәпкә алуны тәмин итә.
- 4.6. Куркынычлар белән идарә итү процедурасы.
- 4.6.1. Һөнәри куркынычлар белән идарә итү Россия Хезмәт министрлығының норматив хокукый акты нигезендә гамәлгә ашырыла.
- 4.6.2. Белешмә максатларында рисклар белән оператив идарә итү чараларының өстенлеген билгеләү өчен «Хезмәтне саклау белән идарә итү системасы» ССБ ГОСТын исәпкә алып эшләнгән «Ихтималлык - зыян» матрицасын кулланалар. Куркынычларны билгеләү һәм хәвеф-хәтәрләрне бәяләү (2 нче таблица)

КУРКЫНЫЧ	хезмәткәрләр сәламәтлеге өчен нәтижәләр авырлыгы		
тискәре вакыйга ихтималы	ЖИҢЕЛЧӨ авыру үсешенә жиңелчә тәэсир, микротравма (эшкә яраклылыкны югалтмыйча)	УРТАЧА жиңелчә бәхетсез очрак	ЭСТРЕМАЛЬ төркем белән, авыр, үлем белән тәмамланган очрак, һөнәри авыру
ИХТИМАЛЫ АЗ БУЛГАН	рәхсәт ителгән	рәхсәт ителгән	югары
ТУЛЫСЫНЧА БУЛУЫ МӨМКИН	рәхсәт ителгән	югары	кабул итмәслек
ГАМӘЛДӨ ЫШАНЫЧЛЫ	югары	кабул итмәслек	кабул итмәслек

Куркыныч дәрәжәсе түбәндәгечә билгеләнә:

- рәхсәт ителгән - куркыныч дәрәжәсе минималь, хезмәткәр организмының

функциональ халәтенә йогынты ясамый, аның белән идарә итү риск чыганагын планлы контрольдә тотудан гыйбарәт;

- югары - куркынычның югары дәрәжәсе тискәре нәтижәләр житүнең югары ихтималын күздә тотса, хезмәткәр организмының функциональ халәтенә йогынты ясарга мөмкин, уртача ашыгыч дәрәжәдәге чаралар һәм көчәйтелгән контроль таләп итә;

- рөхсәт ителмәгән - эшчәнлекнең теләсә кайсы төрөн туктатуны һәм аны киметү буенча кичекмәстән чаралар күрүне таләп итә торган куркыныч дәрәжәсе.

4.7. Хезмәтне саклау сораулары буенча хезмәткәрләргә мәгълүмат бирү процедурасы.

4.7.1. Хезмәтне саклау сораулары, эш урыннарында булган хәвеф-хәтәрләр, зарарлы һәм куркыныч факторларның йогынтысыннан саклау чаралары турында хезмәткәрләренң хәбәрдарлыгы түбәндәгеләр ярдәме белән тәмин ителә:

- мәгълүмат, документлар, мәгълүмат (данными) һәм язмалар белән идарә итү;
- оештыру-боеру документларын һәм локаль норматив актларны СУОТ процедураларын башкаручыларга житкерү;

- хезмәтне саклау буенча әзерлек;
- бүлек хезмәткәрләренң гомуми жыелышында хезмәтне саклау мәсьәләләрен карап тикшерү белән семинарлар, киңәшмәләр уздыру;

- СОУТ Карталарында имзалар куеп, СОУТ нәтижәләре белән танышу;
- хезмәтне саклау Почмагын актуальләштерү.

4.7.2. Баскыч мәйданчыкларында, коридорларда янғын вакытында кешеләр эвакуацияләү планнары булырга тиеш.

4.7.3. Барлык биналарда да урнаштырылырга тиеш:

- Янғын куркынычсызлыгы өчен җаваплы затның фамилиясе, исеме һәм телефон номеры;

- ашыгыч ярдәм хезмәтләрен экстрен чакыру телефоннары.

4.7.4. Җиңел үтеп керә алырлык, карау өчен уңайлы урында хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы почмагы җиһазландырыла, анда түбәндәгеләргә экспонация ясала:

- хезмәтне саклау өлкәсендә Совет сәясәте;

- хезмәт шартларының һәм хезмәтне саклауның торышы турында мәгълүмат;

- планлаштырылу документлар;

- хезмәтне саклау буенча игъланнар, күрсәтмәләр;

- плакатлар, күрсәтмә агитация һәм башкалар.

4.7.5. СУОТ эшчәнлегенә турында мәгълүматны мониторинглау максатларында ел нәтижәләре буенча Советның барлык бүлек (сектор) башлыктары катнашында Хезмәтне саклау буенча комиссиянең киңәйтелгән утырышы үткәрелә.

4.8. Совет эшчәнлегенә характерыннан чыгып, Совет хезмәткәрләрен сәт һәм башка шуңа охшаш азык-төлек продуктлары, дөвалау-профилактик туклану белән тәмин итү каралмаган.

5. СУОТ процедураларын гамәлгә ашыруны контрольдә тоту һәм мониторинглау

5.1. СУОТ процедураларын гамәлгә ашыруны контрольдә тоту һәм мониторинглау дәүләт күзәтчеленә һәм контроль органнарының вазыйфай затлары тарафыннан яисә эчке

аудит барышында гамэлгә ашырыла.

5.2. Дәүләт контроле һәм күзәтчелеге органнарының вазыйфай затлары тарафыннан үткәрелгән тикшерүләр нәтижәләрен исәпкә алу «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамэлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшқуарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәгә 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә тормышка ашырыла.

5.2.1. Советның вәкаләтле вәкилләре булып 2008 елның 26 декабрдәгә 294-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясы нигезендә тикшерү үткәргәндә житәкче тора.

5.2.2. Тикшерү тәмамланганнан соң, Акт һәм күрсәтмәне кулга алганнан соң, Хезмәтне саклау комиссиясе планнан тыш утырыш үткәрә, анда:

- ачыкланган житешсезлекләрне бетерү сораулары карала;
- Советның житәкчеләре һәм белгечләре эшчәнлегә бәяләнә;
- тикшерү нәтижәләре турында боерыкны әзерләү һәм тикшерү алып барыла.

5.2.3. Тикшерү нәтижәләре турында боерыкта күрсәтмәләрнең үтәләше тәртибе билгеләнә, шулай ук хокук бозуларга юл куйган хезмәткәрләрне дисциплинар җаваплылыкка тарту гамэлгә ашырыла.

5.2.4. Дәүләт контроле һәм күзәтчелеге органына билгеләнгән вакыт эчендә район башлыгы имзасы белән боерыкның күчәрмәсе һәм күрсәтмәнең үтәләше турында хисап бирелә. Күрсәтмәне һәм тикшерү актын саклауны Советның хезмәтне саклау өчен җаваплы хезмәткәре гамэлгә ашыра.

5.2.5. Оператив контроль. Көн саен бүлек (сектор) башлыклары тарафыннан эш көннәрендә үткәрелә, шул ук вакытта түбәндәгеләр тикшерелә:

- хезмәтне саклау һәм хезмәт шартлары, эш урыннары, үтү юллары һәм якынлашу юллары ;
- янгынга каршы режимны үтәү;
- санитар кагыйдәләрне үтәү;
- оргтехниканың, инвентарьнең төзеклегә һәм урнашуы;
- бүлмәләрнең торышы, стеналар, түшәм, тәрәзәләр, ишекләр төзеклегә (имин торышы);
- элегрәк ачыкланган житешсезлекләрне бетерү буенча чаралар күрү;
- микроклиматны тәэмин итү системаларының төзеклегә.

Хокук бозуларны һәм туры килмәүләрне ачыклаганда бүлек (сектор) башлыгы аларны бетерү буенча Советның башка структур бүлекчәләре һәм җаваплы затлары белән үзара бәйләнештә кичекмәстән чаралар күрә (аларга хезмәт язмасы белән хәбәр итеп).

5.2.6. Планлы контроль. Хезмәтне саклау буенча Комиссия елга бер тапкыр, ягып жылыту чорына әзерлек вакытында түбәндәгеләрне башкара, шул ук вакытта контрольдә тота:

- янәшәдәге территориянең торышы;
- эш урыннарын оештыру;
- СУОТ документларын рәсмиләштерү;
- хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту буенча чараларны үтәү;
- бүлмәләрнең торышы, бинаның элементлары (стеналар, идәннәр, түшәм, колонналарның төзеклегә);
- подрядчыларның эшен оештырганда хезмәтне саклау һәм янгын куркынычсызлыгы таләпләрен үтәү;

- эш урыннарын, бүлмэлэрне, территорияне жыештыру тәртибен үтәү;
- оргтехника, инвентарь, стеллажлар, күчереп йөртә торган баскычлар һәм стремянкаларны, электр жылыту приборларын кулланганда хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы таләпләрен үтәү;
- яктылык уемнарының торышы, тәрәзәләрнең төзөклөгә һәм тәрәзәләрне рамнарда беркетү ышанычлылыгы, яктырткычларның төзөклөгә һәм ясалма яктыртылышның нормаларга (визуаль рәвештә) туры килүе, теркөмөш салып ясалган лампаларны саклау кагыйдәләрен үтәү, микроклимат белән идарә итү системаларының төзөклөгә.

Структур бүлекчәләр житәкчәләре кирәкле ярдәм күрсәтергә һәм барлык кирәкле мәгълүматларны хезмәтне саклау комиссиясә карамагына тапшырырга тиеш.

Планлы контроль барышында 2 нче таблица буенча хезмәтне саклау Комиссиясә куркынычлар белән идарә итү буенча чараларның ашыгычлыгын бәяли.

Планлы тикшерү нәтижәләре буенча хезмәтне саклау комиссиясә акты төзелә, ул район башлыгы тарафыннан раслана һәм Советның тиешле житәкчәләренә үтәү өчен җибәрелә.

5.2.7. Жавап кайтаручы (реагирующий) контроль түбәндәгеләр тарафыннан гамәлгә ашырыла:

- 1) Хезмәтне саклау буенча Комиссия тарафыннан - тискәре хәлләрне тикшерү нәтижәләре буенча, оештыру-техник үзгәрешләр кертү, килеп туган куркыныч хәлләрдән, табигый бәла-казалардан соң (шул исәптән бина элементларын планнан тыш карау), дәүләт күзәтчеләгә һәм контроль органнары тарафыннан тикшерүләр үткәрү алдыннан, оештыру-техник үзгәрешләр кертү барышында;
- 2) хезмәтне саклау өчен жаваплылар - хезмәт шартлары һәм хезмәтне саклау мәсьәләләре буенча хезмәткәрләрнең шикаятьләрен һәм тәкъдимнәрен алганда;
- 3) килешү буенча аккредитацияләнгән сынау лабораториясә тарафыннан - кирәк булганда (хезмәткәрләрнең шикаятьләре, дәүләт күзәтчеләгә һәм контроль органнарының вазыйфай затлары күрсәтмәләре) аерым эш урыннарында зарарлы житештерү факторларының дәрәжәләрен бәяләү.

5.3. Санитар нормаларның үтәлешен житештерү контроле аккредитацияләнгән сынау лабораторияләре тарафыннан санитар нормаларга туры китереп эшләнгән план буенча, шулай ук түбәндәгә очрақларда гамәлгә ашырыла:

- эш урыннарын үзгәртеп кору;
- тиешле хезмәткәрләрнең эш урыннарында СОУТ үткәрү (СОУТ үткәрү беркетмәләреннән файдалану турында карар кабул ителгән очракта).

6. Куркыныч хәлләргә, бәхетсезлек очрақларына һәм авыруларга жавап кайтару

6.1. Куркыныч хәлләр, бәхетсезлек очрақлары һәм авырулар (тискәре хәлләр) килеп чыкканда хезмәткәрләрнең гамәлләре түбәндәгеләр белән билгеләнә:

- Хезмәтне саклау кагыйдәләре;
- тиешле бүлекләрдә хезмәтне саклау буенча инструкцияләр;
- янғын куркынычсызлыгы чаралары турында инструкция;
- гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча Россия ГТХМ таләпләре нигезендә эш планы.

6.2. Советның һәр катында беренче ярдәм күрсәтү максатларында, Россия Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының «Хезмәткәрләргә беренче ярдәм күрсәтү өчен даруханәләр медицина эйберләре комплектациясенә таләпләрне раслау турында» 05.03.2011 ел, №169н боерыгы, даруханәләргә пиктограммалар, шулай ук беренче ярдәм күрсәтү тәртибе турында документлар нигезендә, беренче ярдәм аптекасы бар:

- «Беренче ярдәм күрсәтелә торган халәтләр исемлеген һәм беренче ярдәм күрсәтү чаралары исемлеген раслау турында» Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының 05.05.2012 №477н боерыгы ;

- "Россия ГТХМның «Зыян күрүчеләргә беренче ярдәм күрсәтү» белешмәлеге.

Аптекалар вакытында заявклар буенча тулыландырыла. Микротравма вакытында беренче ярдәм күрсәткәндә аптека эйберләреннән файдалану бу микротравманы хезмәтне саклау Комиссиясе тарафыннан тикшерү өчен нигез булып тора.

6.3. Тикшерү һәм исәпкә алу.

6.3.1. Барлык бәхетсезлек очраклары, профессиональ авырулар һәм куркыныч хәлләр мәжбүри рәвештә түбәндәгеләр максатында тикшереләргә тиеш:

- һәлакәткә китергән сәбәпләрне объектив билгеләү;

- актларны һәм башка каралган документларны рәсмиләштерү;

- хезмәтне саклау таләпләрен бозган затларны билгеләү;

- Советның вазыйфай затларының, шул исәптән һәлакәтне локальләштерү һәм бетерү процессында, гамәлләрен бәяләү;

- мондый һәлакәтләрне булдырмау буенча оештыру һәм техник чаралар эшләү;

- матди зыянны билгеләү;

- хезмәткәрләргә һәлакәтләрнең сәбәпләре турында мәгълүмат бирү.

6.3.2. Производствода бәхетсезлек очракларын һәм һөнәри авыруларны тикшерү һәм исәпкә алу түбәндәгеләр таләпләре нигезендә башкарыла:

- РФ ХК 227 - 230 статьялары;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Һөнәри авыруларны тикшерү һәм исәпкә алу турындагы нигезләмәне раслау хакында " 2000 ел, 15 декабрь, 967 нче карары;

"Производствода бәхетсезлек очракларын тикшерү һәм исәпкә алу өчен кирәкле документлар формаларын һәм аерым тармакларда һәм оешмаларда производстводагы бәхетсезлек очракларын тикшерү үзенчәлекләре турында нигезләмәне раслау хакында" Россия Хезмәт министрлыгының 24.10.2002 ел, № 73 карары;

- Россия Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының «Производствода бәхетсезлек очракларында сәламәтлеккә зыян китерүнең авырлыгын билгеләү турында " 2005 елның 24 февралендәге 160 номерлы боерыгы;

- «Производствода бәхетсезлек очракларын тикшерү өчен кирәкле документлар формалары турында" Россия Федерациясе Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының 2005 елның 15 октябрэндәге 275 номерлы боерыгы.

6.3.3. Бәхетсезлек очракларын, һөнәри авыруларны тикшерү Комиссия тарафыннан (эгъзаларның так саныннан) үткәрелә, аның шәхси составы район башлыгы күрсәтмәсе белән билгеләнә. Зыян күрүчеләрнең житәкчеләре Комиссия составына кертелми.

6.3.4. Куркыныч хәлләрне тикшерүне Советның хезмәтне саклау Комиссиясе башкара. Куркыныч вазгыятьләргә, аерым алганда, түбәндәгеләр карый:

- зыян күргән куркыныч факторларга бәйле, ләкин эшкә яраклылыкның

вакытлыча һәм тотрыклы югалтуга китермәгән хезмәткәрнең сәламәтлегенә зыян китерү;

- ут чыгу (янгынар);
- жиһазларга зыян китерү, инженерлык коммуникацияләренә зыян салу;
- техник яки табигый вакыйгалар нәтижәсендә бүлмәдә төзелеш

элементларының жиимерелүе;

- Башкарма комитетта гражданнар тарафыннан алынган жәрәхәтләр;
- хезмәткәрләрнең хезмәтне саклау таләпләрен тупас бозу очраklары;

6.3.5. Бәхетсезлек очраklары, һөнәри авырулар (агуланулар), янгынар һәм башка хәлләр турында кичекмәстән тиешле органнар һәм оешмаларга хәбәр ителергә тиеш.

6.3.6. Тикшерүне башкаручы Комиссия яки аның әгъзалары:

- тикшерә, видеога төшерә, вакыйга урынын фотога төшерә, вакыйга урынының схемасын һәм эскизларын ясый;

- күргән кешеләрдән һәм вазыйфай затлардан сораштыра, алардан язма аңлатмалар ала;

- һәлакәткә китергән шартларны ачыклай;

- жиһазларны эксплуатацияләү, биналарны һәм инвентарны карап тоту шартларын бозу, хезмәткәрләрнең хезмәтне саклау таләпләрен бозу яки башка затларның (подрядчыларның) куркынычсыз гамәлләре характерын ачыклай;

- зыян күрүчеләргә дә, шулай ук эшнә оештыручы вазыйфай затларны да укыту һәм инструктаж турында мәгълүматларны тикшерә;

- һәлакәт сәбәпләрен билгели;

- хезмәтне саклау таләпләрен бозуны билгели һәм моңа юл куйган затларны ачыклай;

- мондый фажиғаләрнең сәбәпләрен бетерү, килеп чыгуын кисәтү буенча төзәтмәләр кертергә тәкъдим итә;

- китерелгән зыян күләмен билгели.

6.3.7. Тикшерү нәтижәләрен рәсмиләштерү түбәндәгеләр нигезендә башкарыла:

- Нигезләмәнең 6.2 пунктында күрсәтелгән норматив хокукый актлар нигезендә - бәхетсезлек очраklарына һәм һөнәри авыруларга карата;

- хезмәтне саклау Комиссиясе акты нигезендә - куркыныч хәлләргә карата.

6.3.8. Һәлакәтне тикшерү нәтижәләре буенча, сәбәпләргә, шартларны һәм кирәкле төзәтмәләргә үз эченә алган күрсәтмә чыгарыла.

7. СУОТ чараларын планлаштыру

7.1. СУОТларда хезмәтне саклау буенча эшчәнлекне агымдагы (оператив) планлаштыру Совет житәкчеләре һәм белгечләре тарафыннан хезмәт сорауларының гомуми комплексы составында гамәлгә ашырыла. Оператив мәсьәләләргә хәл итү өчен хезмәтне саклау комиссиясе беркетмәләре (актлары), район башлыгы боерыklары һәм күрсәтмәләре белән планлаштырылган чаралар да исәпкә алына.

7.2. Программа буенча планлаштыру хезмәтне саклау комиссиясе тарафыннан РФ ТКның «Хезмәтне саклау» Х бүлеген, шулай ук түбәндәгеләргә исәпкә алып башкарыла:

- хезмәтне саклау буенча республика ведомствоара комиссиясе карарларын;

- хезмәтне саклау буенча эчке аудит нәтижәләрен;

- дәүләт күзәтчелегә һәм контроль органнары күрсәтмәләрен;

- Хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту һәм һөнәри рискларны

киметү буенча эш бирүче тарафыннан ел саен гамэлгә ашырыла торган чараларның типовой исемлеген (Россия Сәламәтлек саклау һәм социаль үсеш министрлыгының 01.03.2012 № 181 боерыгы белән расланган).

Бу максатларда ел башына кадәр (декабрь аенда) хезмәтне саклау комиссиясе документлар проектларын эшли һәм түбәндәгеләрне раслауга тапшыра:

- Хезмәтне саклау буенча Комиссиянең агымдагы елга эш планын;
- Агымдагы елга хезмәтне саклау буенча килешү, эш урыннарында СОУТ үткәрелгән хезмәткәрләрнең хезмәт шартларын һәм хезмәтне саклауны яхшырту чаралары исемлеген үз эченә алган (формасы Россия Хезмәт министрлыгының 24.01.2014 ел, №33 боерыгы белән расланган методика белән билгеләнгән);
- СОУТ үткәрү графигын (эш урыннары исемлеген күрсәтеп).

7.3. СУОТ чараларын планлаштырганда һәм гамэлгә ашырганда, Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссиясе эшчәнлегенең гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дүлэт системасы турындагы Нигезләмәнең 7 пункты нигезендә (РФ Хөкүмәтенең 30.12.2003 ел, № 794 карары белән расланган) нәтижәләре исәпкә алына.

8. СУОТ документлары белән эшләүне оештыру

8.1. Эшләр башкару (делопроизводство) һәм документлар.

8.1.1. СУОТларны мәгълүмати тәмин итү, хезмәтне саклау өлкәсендәге вакыйгаларны тиешле теркәү максатыннан, түбәндәгеләр тәмин ителергә тиеш:

- Советта эшләр башкаруга һәм документларның әйләнешенә карата гомуми таләпләрне куллану;
- норматив хокукый актлар комплектының булуы һәм аларны актуальләштерү;
- мәгълүмати-белешмә электрон ресурсларны куллану.

8.1.2. Документларның торышы, дәрәс алып барылуы һәм структур бүлекчәләрдә СУОТ документларының сакланышы өчен җаваплылык аларның житәкчеләренә йөкләнә. Хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы буенча СУОТ документларын саклауны хезмәтне саклау өчен җаваплы хезмәткәр башкара.

8.1.3. СУОТ сорауларын хәл итү өчен техник характердагы документлар кулланылырга мөмкин, аларга түбәндәгеләр керә:

- бинаның, бүлмәләрнең төзелеш планнары;
- коммуникацияләр схемалары;
- башкарылган эшләрне кабул итү һәм тапшыру актлары;
- аренда һәм түләүле хезмәт күрсәтү килешүләре;
- паспортлар һәм жиһазларның техник документлары, сертификатлар һ. б.

8.2. Хезмәтне саклау буенча инструкция.

8.2.1. Советта, Россия Хезмәт министрлыгының методик рекомендацияләрен исәпкә алып, хезмәтне саклау буенча кирәкле инструкцияләр эшләнә.

8.2.2. Хезмәтне саклау буенча инструкция проекты хезмәтне саклау комиссиясе тарафыннан карала һәм район башлыгы күрсәтмәсе белән раслана. Инструкцияләрне яңадан карау 5 елга бер тапкырдан да ким булмаска тиеш. Инструкцияләргә төгәлләштерү (өстәмәләр) кирәк булганда, үзгәрешләр рәсмиләштерелергә тиеш. Хезмәт саклау буенча инструкцияләр хезмәткәрләр өчен вакытыннан алда яңадан каралырга мөмкин:

- а) хезмәтне саклау кагыйдәләрен һәм типик инструкцияләрне яңадан караганда;

- б) хезмэткэрлэрнең хезмэт шартларын үзгэрткөндө;
- в) яңа техника һәм технологияләр керткөндө;
- г) производства һәләкәтләрне, бәхетсезлек очрақларын һәм һөнәри авыруларны тикшерү материалларын анализлау нәтижәләре буенча;
- к) Дәүләт хезмэт инспекциясе таләбе буенча.

8.2.3. Хезмэткэрләр өчен хезмәтне саклау буенча инструкцияләрнең күчөрмәләре структур бүлекчә житәкчеләрендә саклана, алар хезмэткэрләрнең бу инструкцияләре белән таныштырырга тиеш.

8.3. Хезмәтне саклауның гомуми мәсьәләләре, хезмәт бурычларын үтәү барышында Совет хезмэткэрләрнең куркынычсыз тәртибенә карата таләпләр түбәндәгеләр белән регламентлана:

- Совет хезмэткэрләре өчен эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләре, алар белән яңадан эшкә кабул ителүчеләр эшкә кабул ителгәндә имза куеп танышалар;
- хезмәтне саклау буенча яңа кабул ителгән инструкцияләр белән хезмәтне саклау һәм янғын куркынычсызлыгы буенча кереш инструктаж үткәргәндә кул куелышы белән танышалар.

8.4. Хезмәтне саклау буенча локаль норматив актлар (нигезләмәләр, кагыйдәләр, инструкцияләр, программалар һ.б. даими кулланылудагы документлар) аларны кертү турында тиешле күрсәтмәләргә кушымта буларак рәсмиләштерелә. Хезмәтне саклау буенча беркетмәләр, актлар, планнар, графиклар мөстәкыйль документлар буларак имзалана һәм раслана.

8.5. Язмалар һәм язмалар белән идарә итү.

8.5.1. Язмалар аңлаешлы, танып була торган, кирәк булган затлар өчен алырлык булырга; зыян күрүдән, тузудан сакланырга һәм билгеләнгән вакытка кадәр сакланырга тиеш (норматив таләпләргә һәм эшләр номенклатурасына туры китереп).

8.5.2. Журналларга таләпләр:

- журналларга шнурлар беркетелергә тиеш ;
- битләргә номерлар салынырга тиеш ;
- журналның соңгы битендә шнурланган өләшкә кәгазь талон ябыштырыла, анда битләр саны күрсәтелә, имза һәм документлар өчен мөһер куела.

9. СУОТның яхшыртылуын планлаштыру, нәтижәләлеген анализлау һәм өзлексез камилләштерү

9.1. СУОТларның нәтижәләлеген анализлау максатлары булып тора:

законнардагы үзгәрешләрне исәпкә алып, СУОТ процедураларын актуальләштерү;

СУОТ нәтижәләлеген планлаштырылган һәм фактта ирешелгән күрсәткечләрен (индикаторларын) чагыштыру;

тискәре хәлләрне тикшерү нәтижәләрен исәпкә алып, кирәкле үзгәрешләрне билгеләү;

хезмэткэрләр белән «кире элементәне» тәэмин итү.

9.2. Анализ нәтижәләре буенча:

- ирешелгән нәтижәләргә һәм калган проблемаларга (туры килмәүгә), аерым хезмэткэрләрнең эш нәтижәләренә һәм (яки) гамәлләренә сыйфатлы бәя бирү гамәлгә ашырыла;
- корректлау гамәлләренә, шул исәптән актив һәм җаваплы хезмэткэрләрне

бүлөклөү яисә хокук бозуларга юл куйган хезмәткәрләргә карата дисциплинар жәза бирүгә ихтыяж билгеләнә;

- агымдагы елда СУОТ эшләрән камилләштерү буенча бурычлар, жаваплы затлар һәм үтәү срокларын күрсәтеп, билгеләнә.

СУОТларның нәтижәлелеген ел саен бәяләү 1 нче таблицаның еллык индикаторлары буенча гамәлгә ашырыла:

- СУОТ нәтижәле - барлык максатчан индикаторларга ирешелде;
- СУОТ коррективлар кертү чараларын таләп итә - максатчан күрсәткечләргә ирешелгән 1), 2), 3), 4);

- СУОТ нәтижәле түгел - Индикаторларның башка максатчан әһәмиятләрә булганда.

9.3. «Хезмәт шартлары һәм хезмәтне саклау торышы турында» йомгаклау күрсәтмәсе проекты белән СУОТларның нәтижәлелеген анализлау һәм аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр комплекты район башлыгына жиберелә, аңа кул куйганнан соң барлык хезмәткәрләргә дә танышып кул кую өчен житкерелә.